"సోది"

ఈ క్రింద 1933లో శ్రీ ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ పంతులుగారు వ్రాసిన "సోది" అనే రచన చూడవచ్చు. కాపీరైటు సంగతి తెలియదు. ఎవరికైనా అభ్యంతరాలు ఉంటే తెలియపర్చండి. క్షమాపణలతో ఈ ప్రతి ఇక్కడినుంచి తొలగించబడుతుంది.

భవదీయుడు
వంశీ

సోది.

ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణపంతులు.

1933.

గుంటూరు యింపీరియల్ ప్రింటింగ్ వర్క్సు వారిచే
ముద్రింపబడినది

వెల రు. **0-1-0.**

http://www.maganti.org/ Vamsi M Maganti contact@maganti.org

సింగి:—పో — ఆసంములో ఆమెకు చెప్పా. ఇల్లీ గొందిలో ఈమెకు జెప్పా. ఆగడివీధిలో ఆమెకు జెప్పా. ఆ బ్రాలికాడి ఆమెకు జెప్పా. ఓ ఆబాయికాడామెకు జెప్పా. దేముడు చాలా మేలుచేస్తే ఆసికిరికండ్లామెకు జెప్పా. మరే మంచాగాని అముండమోపామెకు చెప్పా. ఇదుగో ఆసాయిబును తీసుకొని లేచివచ్చినామెకు జెప్పా.

స్త్రీ:— నరె-నరే — మంచి వాండ్లకే చెప్పావు. అంతా ఘరానా ఆసాములే.

సింగి:— ఇనుతల్లె — పేరుబోయిన వాండ్లకే జెప్పా. అయిగోద్దెలో సీతమ్మకు జెప్పినా. నచ్చుబామకు చెప్పా. అల్లక్కడ రాధమ్మకు చెప్పా. సెన్నాపట్టంలో తిలకమ్మకు సెప్పినా. గిక్కడ నెల్లూరులో కనకమ్మకు జెప్పినా. గిక్కడ సేబోల్లో పార్వతెమ్మకు సెప్పినా. వున్నవలచ్చుమ్మకు-దువ్వూరి సుబ్బమ్మకూ-వేలూర్లో సుక్కమ్మకూ సెప్పినా. గీళ్ళందరికి కద్దరుపోగుసుట్టిఅంత్రంగట్టినా. ఇప్పుడుకద్దరె కట్టుకుంటుండరు.

స్త్రీ:—ఖద్దరుపోగు చుట్టావు? ఆపోగులో మహిమ వున్నదా ఏమి?

సింగి:— ఆఁ — మరేమనుకుంటవు. దేవరకుమొక్కి అంత్రానికి కద్దరుపోగులు, నలుపు, ఎరుపు, తెలుపు మెలికి మూడుసుట్లు సుట్టి, దండసేతికి కట్టేతలికి ఈళ్ళంతా శివాలు పెరిగి ఇళ్ళువాకిళ్ళు వదలి దేశమ్మకొరకై కోర్ట్లోఅని తిరుగుతుండరు.

స్త్రీ:—సరే బాగానేవుంది. మంచి యంత్రాలే కటుతున్నావుగాని కూచో. మమ్ములనుమట్టుకు సన్నాసులను చేయబాకు.

సింగి:—నీకేమమ్మా మారాజువు. పెట్టిపుట్టిన తల్లివి. లోకాలన్నీ పాడయినా నీవుగడపదాటవు. నీయిల్లేమో, బిడ్డలేమోతప్ప లోకం నీకు పట్టదు. చీర పూసినట్టు నగలు పెట్టుకొని కూకుంటవు.

స్త్రీ:—సరే, ఏమియ్యమంటావు చెప్పు.

సింగి:— ఓయమ్మ—ఏమిస్తవు—నాకేమి మేకలిస్తవా మాడలిస్తవా—అమ్మోరిముకుపుకు మూడుపావలాలు రొక్కమియ్యి. గద్దెకింద మానెడుసోలెడు బియ్యంబొయ్యి. సింగికి నీవు కట్టిడిసిన దాపుడుకోకియ్యి. అప్పుడు శివంబెరిగి వున్నదున్నట్టు లేనిది లేనట్టు సెప్త.

స్త్రీ:—సరే ఈవరాలకేమిగాని ఏమియ్యమంటావో ఖరాగా చెప్పు.

సింగి:— నీసొమ్ము నాకేమీవద్దు. నీసెమట మాసిన పాతరేకె ఒకటియ్యి. దొరచోని పేరుయెల్లకాలం సెప్పుకుంటా తొడుక్కుంతా.

స్త్రీ:— నీవుచెప్పటం కానీ ముందు.

సింగి:— సెప్పినాఖనే యియ్యి. అనుకున్నేది అనుకున్నట్టు వత్తేసేయియ్యి నాతల్లి.

స్త్రీ:— అంతా నిజంచెప్పు యిస్తా.

సింగి:—నేసెప్తానంటమ్మా. అంతా అమ్మోరే సెప్పుద్ది. ఇదుగో దొరసానెమ్మా—నీకడుపు సల్లంగ—ముందింత ముద్ద పెట్టమ్మా. కడుపు మాడిపోతుంఠది.

స్త్రీ:— ముందు చెప్పడంకానియ్యి.

సింగి:—సరె కూథోమ్మ-ఎంతభోకొట్టినా పెట్టబెదిరి పోతుంఠది. దొరసానికి నేబాగ సెప్పనేమోనని బయ్యం. అనిఖె అడిగిందానికంటె ఎక్కువే ఇస్తది. కూకో సెయ్యిచ్చి దండంబెట్టుకో అమ్మోరికి.

ఓయమ్మా, కొల్లాపురి మెంఖమ్మ, ఏడుగొండలవాడ, ఎంకటేచర్లు, అంకమ్మథల్లీ, పలికి బొంకవద్దు. ఆడితప్పవద్దు. పలికి బొంఖవద్దే మాఅమ్మా! మాలకొండలసామీ, యేడు గొండలవాడా, పార్వతీపరమేచరా, మంగళగిరి నరిసిములా, పెదఓబళయ్య, బెజవాడ కనకదురగమ్మ, కొల్లాపురెమ్మ, లోకాన వెలిసిన నూటొక్కసత్తుల్లారా! గుంటూరు మథా నయ్యా ఆడితప్పవద్దు—పలికిబొంకవద్దు. ఉండదుండట్టు, లేనిది లేనట్టు—చెప్పవే అమ్మా. నీవు దయ్యానివో, భూతానివో సెప్పవే తల్లీ, నేను దయ్యాన్నిగాను, బూతాన్నిగాను, పీడనుగాను, పిసాసినిగాను, యేడుగొండలు వాణ్ణి గాను

ఎఱ్ఱకోటేశ్వరులనుగాను, ఓబళయ్యనుగాను, మంగళగిరి నరిసిము లునుగాను, యల్లమంద కోటయ్యనుగాను—

స్త్రీ:— మరెవరు నీవు?

సింగి:—నేను యెవరినో చెప్పమంటవంటే తల్లీ.

స్త్రీ:—చెప్పుమరి — చల్లకొచ్చి ముంతదాచుకోవట మెందుకు?

సింగి:—సెప్పబోతే సిగ్గౌతదే తల్లి.

స్త్రీ:—సిగ్గయితే యెందుకొచ్చావు? మనసూ సిగ్గూ గూడ అయితే యెట్లా? బయటపడు.

సింగి:— నేను సెడి బతికినదాన్ని గానే — బతికిచెడ్డ దాన్నే నేతల్లి. నేను పుట్టేవాండ్లకు అప్పను—పెరిగేవాండ్లకు చెల్లెలిని అయిపోయినానే తల్లీ.

స్త్రీ:—చెప్పుకో మరి.

సింగి:—సెప్త యినవే తల్లీ. సెప్పకుండ పోతానంటె? మాఅమ్మ నాకు ఆవేదన పుకుతున్నదే మాఅమ్మా. కడుపు మండిపోతుంథదేతల్లీ.

స్త్రీ:—చెప్పుకో?

సింగి:—నేను దేశమ్మనే తల్లి. నేను పరువుగల దాన్నినే తల్లి. నలుగురిలో మొగమెత్తుకోవడానికే లేకుండా పోయిందేతల్లి. నాబతుకు ముండ ముత్తయిదు కాకుండా పోయిందేతల్లి. నాకు ఆవేదన ఎక్కువయిందేతల్లి.

స్త్రీ:—ఎందుకు ఆవేదన.

సింగి:— నాకు వల్లకూలిన పిసాసి బట్టిందే మా అమ్మా.

స్త్రీ:—ఇందాక పిసాసివి కాదంటివి?

సింగి:— నేను దేశమ్మ తల్లినే మాఅమ్మా. నాకు పిసాసి పూనిందే తల్లి.

స్త్రీ:— ఎక్కడనుంచి వచ్చింది.

సింగి:— ఒక్కటి-రొండు-మూడు-మూడంటె తెలియదంటే మాతల్లి. మూడోదిక్కునుంచి వచ్చిందే మాతల్లి. పడమటినుంచి వచ్చిందే మాఅమ్మా. పడమటిగాలి సోకిందే మాతల్లి. పీల్చి పిప్పిజేసిందే మాఅమ్మా. పడగొట్టి పడగొట్టిందే తల్లీ. చిల్లరదుకాణంపెట్టి పెద్దసెట్టయిందే అమ్మా. అడుగుపెట్టనిస్తే అంతా చేముకున్నదే తల్లీ. పీనుగలాగొచ్చి ఏనుగలాగయిందే మాఅమ్మా.

స్త్రీ:— ఏనుగలాగ ఏమయింది.

సింగి:— తెలియకపోతే తెలుపుతానుయినవే మాఅమ్మా. దబ్బకర్రలాగొచ్చి దుబ్బనాగుఅయిందే మాతల్లీ.

స్త్రీ:—దుబ్బనాగేమిటి?

సింగి:— తెలియజెప్పుతా యినవే మాయమ్మా. ఏయి చిరచుల దుబ్బనాగయిందే మాఅమ్మా. దుబ్బనాగంటే తెలియదంటే నీకూ. ఏయిపడిగెల పాముయిందే మాఅమ్మా.

దుబ్బనాగంటె రెండునాలికల పామే మాఅమ్మా. దుబ్బ నాగంటె సుబ్బనాగే మాతల్లి.

స్త్రీ:—ఓహో! సుబ్రహ్మణ్యస్వామా. నల్లతాచు ముట్టుకున్నదా?

సింగి:— కాదు. తెల్లతాచేనె మాఅమ్మా. రావు కంటె లావె మాఅమ్మా. కేతుకంటె యినమే తల్లో. కట్టు కట్టుకు తలకెక్కిందే తల్లి.

స్త్రీ:—ఏమిచేసిందది?

సింగి:—ఏమి చేసిందా. ఏస్తెలమగుతది మాతల్లి ఏస్తెలు చెప్పంతినుకోవే మాతల్లి. నాబిడ్డలకూ నాకూఎడలుబాపిందే మాఅమ్మా. పిల్లిమీద ఎలుకను ఎలుకమీద పిల్లిని ఎక్కించిందే మాతల్లి. జుట్టుజుట్టుముడిపెట్టిందే మాఅమ్మ. కాటి మట్టలుగట్టి ముట్టించిందే మాతల్లి అందరికి పిచ్చెత్తించిందే తల్లీ. అందరికి కై పెక్కించిందేతల్లీ. రాజులందరినీ తరాజులను జేసిందే. నవాబులందరిని కవాబులను జేసిందే. తనసదువులు చెప్పి బుద్ధులు చెరిచిందే. అందరి మతులు యిరిసేసిందో తల్లో. అందరినీ మోహాములో పడవేసిందే. అందరిని నిద్దర బుచ్చిందే తల్లీ. అందరిమీద మచ్చుజల్లిందే అమ్మా.

స్త్రీ:—మచ్చుజల్లి ఏం జేసింది.

సింగి:— అందరూ నన్నొదిలి దానిపట్టయినారే తల్లీ. దిబ్బేలు నింపుకోని ఓడల కెక్కించిందే తల్లీ. అందరినీ సన్నాసులను చేసిందే తల్లీ. అందరికి చిప్పలు చేతికొచ్చినవే తల్లీ. దేశమ్మ కానరైల్ పోయినారే తల్లో. కేగర్లో అంటూపోయి పడిపంచలు చేరారె తల్లీ. అంతా దిక్కూదెన లేనివాండ్లయి పోయినారె తల్లి. నీచపు బతుకులకు లోనయినారె తల్లి. ఇంకేమి చెప్పనే నాతల్లీ. చీమలదోమలకంటె కనాకష్టమయి నాకేతల్లీ బతికిచచ్చిన వాండ్లకిందనే లెక్కతల్లీ. ఇంత కంటె వాండ్లంతా చచ్చినా సంతోషించేదాన్నే నేతల్లీ, ఒక్క యేసుపు ఏడిచి వూరుకుండేదాన్నే నే తల్లి.

స్త్రీ:— ఎవరిని చెడగొటుతున్నది ?

సిం:—తల్లి వస్తెడుగుతది, ఎవరిని చెడగొడుతున్నదని? అనుకోవే చెపుతాను మా తల్లె. ఎవరిని చేసిందే తెలియదంటే నీకూ, నా శద్దగల తండ్లందరినీ సన్నాసులను జేసిందేతల్లి— అన్నివిదాల చెడగొట్టిందే మాఅమ్మ.

స్త్రీ:— నీ శ్రద్ధగలవాండ్లెవరు?

సిం:— రాజులా రంభలా అని అడుగుతవంటే తల్లి. నోట్ల జూపితే రంభలనీ గెడ్డముజూపితే రాజులనీ తెలియదంటే నీకూ, రంబలంటే బుర్రక్కలనీ రాజులంటే పోతులనీ ఎరగ వంటే అమ్మా ?

స్త్రీ:— ఇట్లా చేస్తుంటె నీశ్రద్ధగలవాండ్లంతా ఏమి చేస్తున్నారు?

సిం:— నాబిడ్డలంతా కుడుము చేతికిస్తె పండగను కుంటేవాండ్లే తల్లి—అందరూ మత్తులో పడిపోయినాకె తల్లీ— కత్తులు పారేయించి కలంపుల్లలు బట్టించిండే. ముతగగుడ్డలు మానేయించి మాయగుడ్డల గట్టించిండే. వేరుసెనగ బెట్టించి బువ్వకు కరువు జేయించిండే. బువ్వలేక బిడ్డలు మల మల మాడుతుండారే అమ్మా. బిడ్డలంతా శానిచలయిరే తల్లీ. ఎక్కడికిబోయినా మొగాన ఊస్తుండరె తల్లీ. జేసి చర బడ్డేనే తల్లి. నన్నిడిపిచ్చే వాళ్లెవరూ లేరే మాఅమ్మా. నాకిబదవలు తప్పించేవాండ్లెవరూలేకే మాఅమ్మా. ఓసూరె చందుల్లారా. ఓసుక్కల్లారా, ఓకొల్లాపురెమ్మా, ఓయేసు గొండలవాడా ఈసెర నేపడలేనోతల్లో, ఇంకా సెను నేను అను భోగిచ్చలేనో తల్లో.

స్త్రీ:—నీబిడ్డలు నిన్నిడిపించరా?

సింగి:—ఏమని చెప్పుకుండేదే అమ్మా. చెప్ప వెరుతునా, చెప్పక వెరుతునే తల్లీ. కడుపు చించుకుంటె కాళ్ళ మీద పడ్డదేతల్లి. నాబిడ్డలు పొట్టి నవటు పెద్దమ్మలే అమ్మా. చముడుకాళ్ళ పెద్దమ్మలే తల్లి. కడుపు చెడబుట్టారేఅమ్మా. చెట్టుచెడుకాలానికి కుక్కమూతి పిందెలు పుట్టినవే తల్లి. నా బిడ్డలు నల్లులకంటె నాకిసేతల్లో. బతికుంటే బలుసాకయినా

తింటామంటారే అమ్మా. వానిసత్యమే బాగుంటుందంటారే తల్లో. కాసాబతుకే కమ్మంగుంటదంటారె అమ్మా. సన్న గుడ్డలోళ్ళు, బొంరకపులోళ్ళు, దానియిద్దెలు నేర్చినోళ్ళు అంతా దుబ్బునాగులేనే మాఅమ్మా. బోడిగుండ్లోళ్ళు బొట్టులేనోండ్లు దుబ్బునాగులేనే అమ్మా. టోకుటోపులోళ్ళు పక్కపాపిటిలోళ్ళు అంతా దుబ్బునాగులేనే నాయమ్మా. నా కడుపుచెడబుట్టారు నాఅమ్మా నాపాడుబతుకుకంటె సచ్చిందే మేలే అమ్మో

స్త్రీ:—నీకడుపున మంచివారొకరూ పుట్టలేదా?

సింగి:— ఇనతరు గొరటయ్యలాగ మానీకు నాకడు పునపుట్టాడేతల్లి. నానోము పండిందే అమ్మా. నాకడుపున రత్నంబుట్టిందే తల్లి. సత్తుగుల్లలో నవరత్నం దొరికిందేతల్లి. చక్రంబట్టుకోని ఇష్టుమూర్తిపుట్టాడే తల్లి. లోకంలో కలత సద్దుమనిపిస్తాడేతల్లి. కాలశక్రం తిప్పుతున్నాడే తల్లి. ఆయిన లోకానికంతా గురువేతల్లి.

స్త్రీ:—గురువై యేమి బోధిస్తారు.

సింగి:— సత్తెంగా నమ్మలు గట్టమన్నాడె అమ్మా.

స్త్రీ:— అంటే వివరంగా చెప్పు.

సింగి:— ఇంసలేకుండా పన్నులు గట్టమన్నాడె తల్లి. అన్నేలానికి అడ్డుపెట్ట వద్దన్నాడె అమ్మా. ఒకచెంపగొడితే రెండోసెంపియ్యమన్నాడే తల్లీ. కట్టుపంచ దొంగిలిస్తే పైపంచ చదివిస్తాడే అమ్మా. రొట్టె దొంగకు నెయ్యిస్తాడే అమ్మా. పాణంతియ్యడంకంటె తన పాణమియ్యడమే మేలన్నాడోయమ్మా. బానిసబతుకు బతకొద్దన్నాడోయమ్మా. అసత్తేనికి బయపడవద్దన్నాడె తల్లీ. కీడుకు మేలే కీలంటాడె అమ్మా.

స్త్రీ:—ఎప్పుడీదంతా జరిగేది?

సిం:—అడుగడుగోనని ఆత్రపడుతుంటాడె తల్లీ.
మొనకాముందూ సూడొద్దంటాడె తల్లి.
లోకమంతా వెలిగిపోతాడె తల్లీ.
బూమాకాశం పోరుకొంటడె మాఅమ్మా
వేడిలేనిదే ఎలిగిస్తాడె మాఅమ్మా
ఆకాశమంతా అల్లుకుంటడె మాఅమ్మా
అష్టదిక్కులూ అల్లుకుంటడె మాతల్లీ
అందరుకూడా ఆవుతి అవుతారె మాతల్లి,

స్త్రీ:—ఆహుతయితే యేమిటి!

సింగి:—స్వర్గరాజ్యము మనకొస్తాదే మాయమ్మా
అంతాదేవుళ్ళయిపోతారె గూయమ్మా
భూమిమీదనే దేవరాజ్యము పుట్టుకవస్తాది
నీనాభేదము లేనిరాజ్యమె నెలకొల్పుతడమ్మ
ప్రేమరాజ్యమే లోకమంతట పెంపు జేస్తడమ్మ
స్వపరరాజ్యముల భేదము లేని స్వర్గరాజ్యమమ్మ
తప్పుచట్టముల పాలన లేని ధర్మరాజ్యమ్మ
దేవదేవుడె రాజై అప్పుడు దేశమేలుతాడు
నీవూ నేనూ దేవుడిలోపల నిల్చిపోతమమ్మ
తల్లి నోరెండుతుండది కాస్త బువ్వపెట్టమ్మ.

స్త్రీ:—నాథనమంతా నీవుకూడా అనుభవించు.

సింగి:—నేనుమటుకు యేంజేసుకుంతనమ్మా.

సమాప్తము.